

Sint Anthoniepolder en de Dordtse Synode

Tijd van religieuze onrust

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot mei 2019. In de expositie ‘4000 jaar Hoeksche Waard’ in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen.

In 1608 wordt de 27-jarige Abraham Philipszn. Mellinus beroepen ‘met bekorlijke be-roeping van de kercke van den Polder en Cielishoeck’. Op zondag 28 december vindt zijn bevestiging en intrede plaats in de kerk van Sint Anthoniepolder. Hij werd daar de achtste predikant sinds de invoering van de reformatie. Mellinus studeerde aan de Latijnse school te Vlissingen, de universiteiten van Leiden en Heidelberg en de Hogeschool te Genève. Het tijdperk van Mellinus, als dominee in de Hoeksche Waard, was ook het tijdperk van de remonstrantse twisten. Er heerste religieuze onrust, Leidse hoogleraren die elkaar bekritiseerden over de leer van predestinatie. Vurige debatten tussen de remonstrant ds. Jacob Arminius en de contraremonstrant prof. Franciscus Gomarus waren het gevolg. De landsadvocaat Johan van Oldebarnevelt probeerde voor de Staten van Holland

in het conflict te bemiddelen, helaas zonder resultaat. Het zette het conflict op scherp en de partijen kwamen bekend te staan als de rekkelijken (remonstranten) en de preciezen (contraremonstranten.). In maart, april en mei 1611 werd in Den Haag een, ‘vriendelijke conferentie’ gehouden om tot een oplossing te komen.

EXPO ‘WERK, BID EN BEWONDER’ IN DORDTS MUSEUM TOT 2 JUNI 2019

Tegelijkertijd werd van 12 tot 14 april 1611 over de zaak van de remonstranten, onder leiding van ds. Dibbets uit Dordrecht, geconfereerd in Sint Anthoniepolder. Ds. Mellinus was één van de belangrijke personen uit de kerkgeschiedenis die in de Polderse kerk confereerden. Aan de voorbereiding van de later vastgestelde Dordtse Leerregels heeft dit gezelschap

Hervormde kerk in Sint Anthoniepolder (foto: Wilma Kapoen).

dus een belangrijke bijdrage geleverd, zo valt af te leiden uit het boek ‘Sint Anthoniepolder - vijftienhalve eeuw kerkgeschiedenis 1367-1907’. Vanaf 13 november 1618 tot 29 mei 1619 vergaderden predikanten, professoren en politici uit alle provincies van de Republiek, samen met buitenlandse ge-

nodigden zeven maanden over de toekomst van het calvinisme. De Dordtenaren ontvingen de gedelegeerden van de kerkvergadering gastvrij, onder wie ds. Dibbets. De ‘hospitality’ was van hoog niveau. Het gezelschap vergaderde in de Kloveniersdoelen aan het Steegoversloot, waar van-

af een zgn. ‘Draaiom’ de stad van bovenaf bewonderd kon worden. De Synode moest een einde maken aan de onrust en met een oplossing komen. Als eerste werd besloten om een nieuwe vertaling van de bijbel te laten maken vanuit de originele talen: het Hebreeuws, Grieks en Aramees.

Het belangrijkste besluit was de aanvaarding van de Dordtse Leerregels en daarmee werd de leer van de remonstranten afgewezen; zij werden de synode uitgezet. De Synode van Dordrecht, drukte een blijvend stempel op de Nederlandse geschiedenis.